Harlan Ellison

Căieşte-te Arlechin!

Repent, Harlequin! Said the Ticktockman

Există întotdeauna destui care întreabă: „Despre ce este vorba?” Pentru cei care simt nevoia să pună o astfel de întrebare, pentru cei care simt nevoia să li se pună punctul pe „i", pentru cei care vor să ştie „despre ce-i vorba”, iată:

„Marea masă a oamenilor slujesc Statul nu ca oameni, ci ca maşini, cu trupurile lor. Sînt înrolaţi în armată, în garda naţională, sînt portari, poliţişti, temniceri, agenţi etc. În majoritatea cazurilor, sînt cu desăvîrşire lipsiţi de exerciţiu mintal, indiferent că este vorba de judecată sau de simţul moral; totuşi, se înalţă pe ei înşişi pe un piedestal de lemn, de pămînt şi de piatră; dacă s-ar fabrica oameni de plumb, aceştia ar fi poate la fel de convenabili. Asemenea indivizi nu inspiră mai mult respect decît nişte oameni de paie, de lut sau de beton. Valorează cam tot atîta cît caii sau cîinii. Cu toate acestea, sînt consideraţi, în general, ca fiind buni cetăţeni. Alţii - cum ar fi legiuitorii, politicienii, magistraţii, miniştrii şi funcţionarii publici - slujesc Statul în primul rînd cu creierul: şi, cum rareori dau dovadă de discernămînt moral, au aceleaşi şanse să-l slujească pe diavol - fără vreo intenţie premeditată de altfel - ca şi pe bunul Dumnezeu. Foarte rari sînt aceia - eroi, patrioţi, martiri, reformatori, în sensul nobil al cuvîntului, oameni demni de acest nume - care slujesc Statul cu conştiinţa şi care, în mod necesar, îi opun rezistenţă în cea mai mare parte a timpului; motiv pentru care sînt consideraţi, în general, duşmani ai Statului.”

(Henry David Thoreau: *„Insubordonarea civilă*”.)

Aceasta este morala poveştii. Acum, să începem cu mijlocul, de început ne vom ocupa mai încolo, iar sfîrşitul va veni de la sine.

...Or, pentru că lumea era aşa cum era, aşa cum voiseră ei să fie, luni în şir activităţile individului nu ajunseseră să-i alerteze pe Cei ce Făceau să Funcţioneze Maşina cu Duhul Blîndeţii, care pomădau angrenajele culturii. Nu începură să se îngrijoreze într-atit, incât să sfîrşească prin a preda afacerea Domnului Tictac şi angrenajelor maşinii sale legale, decît atunci cînd fu limpede că individul devenise întrucîtva, în mod inexplicabil, o notorietate, o celebritate şi, poate, chiar un erou pentru (ceea ce birocraţia numea, inevitabil) „acea parte a gloatei, care suferă de tulburări emoţionale”. Dar, în momentul acela, pentru că lumea era aşa cum era şi pentru că ei nu dispuneau de nici un mijloc care să le permită să anticipeze apariţia acestui om - poate că vigilenţa pîndei, adormită de prea multă vreme şi trezită brusc într-un sistem în care imunitatea fusese uitată, slăbise - el avusese prilejul să devină tot ce poate fi mai real. Acum, forma şi fondul existenţei sale erau de netăgăduit.

Devenise o personalitate, specia de indivizi pe care ei o eliminaseră din sistem cu multe decenii în urmă. Într-adevăr, raportat la sistem, omul dădea în mod incontestabil impresia unui personaj marcant. În anumite cercuri - clasa de mijloc - situaţia era considerată revoltătoare. Se vorbea de ostentaţie vulgară. Anarhistă. Neruşinată.

În altele, se etalau doar zîmbete ironice la adresa acelei categorii a populaţiei la care gîndirea este subjugată de formă şi de ritual, de binele şi bunurile acestei lumi. Dar oamenii simpli, care aveau întotdeauna nevoie de sfinţi şi păcătoşi, pîine şi circ, buni şi răi, îl priveau ca pe un alt Bolivar, un nou Napoleon, o încarnare a lui Robin Hood, un Dick Bong (asul aşilor), un Isus, un Jomo Kenyatta.

În schimb, pentru elită - lumea în care orice fluctuaţie risca să-i destabilizeze pe bogătaşi, pe potentaţi şi pe deţinătorii de situaţii avantajoase - el reprezenta o ameninţare, un eretic,

un răzvrătit, dezonoarea, pericolul. Îl ştiau toţi, pătrunsese în chiar conştiinţa poporului, dar reacţiile cele mai puternice veneau de sus şi de jos de tot. Din vîrful vîrfului şi de la baza propriu-zisă.

Drept care fişa sa, la care se anexară cardiograma şi cartela ciclului său vital, fu transmisă serviciului condus de Domnul Tictac.

Portretul Domnului Tictac: înalt de peste un metru optzeci, de obicei tăcut, fredonînd încetişor atunci cînd lucrurile mergeau conform ritmului impus de ornicul timpului. Acesta era Domnul Tictac. Chiar şi în compartimentele ierarhiei, unde încolţea o frică ce nu se voia recunoscută, i se spunea Domnul Tictac. În faţa măştii sale însă, nimeni nu rostea acest nume.

Nu i te adresezi unui om cu numele pe care îl urăşte o lume întreagă, atunci cînd acest om, din spatele măştii pe care o poartă, are puterea să anuleze minutele, orele, zilele şi nopţile, anii vieţii tale. În faţa măştii sale era numit Stăpînul Timpului. Era mai prudent aşa.

— Iată, deci, *ce* este el, spuse Domnul Tictac cu vădită blîndeţe, dar nu cine este. Pe această cartelă de timp din mîna mea stîngă e înscris un nume, dar nu este adevăratul său nume, ci numele a ceea ce reprezintă el. Cardiograma, pe care o vedeţi în mîna mea dreaptă, indică şi ea un nume, dar nici acest nume nu spune *cine,* ci doar *ce* este el.

Adresîndu-se efectivului complet al personalului său - toţi scormonitorii, toţi scotocitorii, toţi spionii, pînă şi subalternii lor - rosti:

— Cine este acest Arlechin?

De astă dată murmurul vocii sale nu mai avu nimic blînd. Sună ca un mecanism suprasolicitat.

În orice caz, fu discursul cel mai lung pe care îl auziseră vreodată din gura lui scormonitorii, scotocitorii, spionii, nu însă şi subalternii, pentru simplul motiv că, de regulă, aceştia nu aveau acces la secrete. Şi toţi, inclusiv cei din urmă, se repeziră să găsească cheia enigmei.

Cine este acest Arlechin?

Sus, deasupra oraşului, pitulat pe platforma de aluminiu a navei spaţiale (aiurea! navă spaţială! da' de unde! o rablă nenorocită, asta era, cu o turbină ca vai de lume!), privea fix, sub el, jos de tot, imaginea imobilelor perfect aliniate, demnă de penelul unui Mondrian.

De undeva, din imediata apropiere, auzea stîng-drept-stîngul de metronom al schimbului de ora 2:47 P.M., care intra în transbordorul dilatant Timkin, tropăind cu picioarele încălţate în cizme de cauciuc. Exact un minut mai tîrziu, auzi drept-stîng-dreptul mai domol al schimbului de ora 5:00 A.M., care se întorcea acasă.

Un zîmbet poznaş îi flutură pe faţa arsă de soare şi, vreme de-o clipă, în obraji îi apărură gropiţe. Se scărpină în claia de păr castaniu-roşcat, îşi săltă cu o mişcare energică umerii, ca şi cînd s-ar fi pregătit pentru ceea ce avea să urmeze, apoi împinse mînerul de comandă şi, pierzînd altitudine, se lansă pe direcţia vîntului. Veni intenţionat în zbor razant pe deasupra lacului, ca să le răvăşească sclifositelor panglicuţele, lunecînd ca o barcă pe suprafaţa apei şi - vîrîndu-şi degetele mari în urechi - scoase limba de-un cot, îşi dădu ochii peste cap şi se bălăbăni caraghios. Era o şotie ca oricare alta. Una din domnişoare îşi pierdu echilibrul şi se împiedică, stropindu-se din cap pînă-n picioare, o alta făcu pipi pe ea, o a treia căzu în apă şi plimbarea fu întreruptă pînă ce servitorii reuşiră s-o readucă în simţiri. Era o distracţie la fel ca oricare alta.

În cele din urmă îşi luă zborul, lăsîndu-se purtat de-o pală de vînt.

Cînd viră pe după cornişa Casei de Studiu a Curgerii Timpului, observă echipa de mai-nainte, care mărşăluia pe malul lacului. Cu mers egal, cu o perfectă stăpînire a mişcării, muncitorii făcură un pas lateral, trecură pe banda pentru pietoni, apoi (în şir indian, ca într-un film de Busby Berkeley

de prin anii '30 - zişi diluvieni) traversară străzile în pas de struţ, pînă ce fură aliniaţi cu toţii pe peronul gării.

Şi iar, anticipînd, un zîmbet poznaş îi înflori pe buze, descoperind gaura pe care un dinte căzut i-o lăsase în stînga. Intră în picaj, redresă în rase-mottes şi se năpusti către ei; apoi, cu un scrîşnet, trase penele ce blocau panoul din spate al transportorului improvizat, ca să împiedice răsturnarea prematură a încărcăturii. Abia eliberase panoul şi, deja, o ploaie de bombonele cu jeleu, în valoare de vreo sută cincizeci de mii de dolari, se revărsă în cascadă peste muncitori şi peronul gării.

Bomboane de-a valma, cu toptanul! Milioane şi milioane de bile şi pilule, roşii, galbene, verzi, cu scorţişoară şi cu mentă, cu struguri şi cu zmeură, rotunde şi lucioase şi crocante la suprafaţă, moi şi dulci pe dinăuntru, sărind, săltînd, prăvălindu-se, rostogolindu-se, dîndu-se de-a dura, strivindu-se, căzură pe capetele şi pe umerii, pe căştile şi pe salopetele muncitorilor de la Timkin, umplură peronul şi le alunecară sub tălpi, căderea lor colorînd cerul în toate culorile bucuriei, şi-ale copilăriei, şi-ale vacanţei, răpăind într-o ploaie torenţială, abătîndu-se ca o aversă, răspîndind, într-un univers al sobrietăţii şi-al ordinii metronomice, o prospeţime de dulce nebunie. Mii şi milioane de bombonele!

Copleşiţi de grindină, muncitorii rupseră rîndurile, izbucnind în hohote de rîs şi chiote de bucurie. Bomboanele izbutiră să ajungă pînă şi pe şine şi deodată răsună un scîrţîit înfiorător - ca un miliard de unghii zgîriind un miliard de table negre -, urmat de o rafală de scrîşnete şi horcăieli. Garnitura fu imobilizată şi se produse o îmbulzeală haotică în care, printre hohote de rîs, toată lumea se îmbrîncea în toate părţile, în timp ce toţi se îndopau, vîrîndu-şi în gură pumni de bombonele colorate. Era zi de sărbătoare şi de veselie, zi de rîs şi de hîrjoană. Dar...

Echipa de muncitori avea o întîrziere de şapte minute.

Oamenii nu se puteau întoarce acasă, din cauza a şapte minute lipsă.

Orarul strict era dezechilibrat de şapte minute pierdute.

Întreruperea traficului timp de şapte minute făcea să întîrzie contingente întregi.

Fusese de ajuns ca prima piesă de domino să primească un bobîrnac, pentru ca - una după alta - să se prăbuşească la rîndul lor celelalte: o reacţie în lanţ, ca să zicem aşa.

Sistemul fusese dereglat de şapte minute preţioase. Era o treabă minoră, nici nu merita pomenită; cu toate astea, într-o societate în care unica forţă motrice era ordinea şi uniformitatea şi promptitudinea şi precizia de o minuţiozitate exemplară, lucrul făcut la timp şi respectul pentru zeii timpului efemer, evenimentul reprezenta un dezastru de importanţă capitală.

În consecinţă, vinovatul fu somat să se prezinte înaintea Domnului Tictac. Ştirea fu difuzată de toate emiţătoarele reţelei de comunicaţii. Fu convocat la ora 7:00 fix. Îl aşteptară. Dar nu veni. Ceasul arăta aproape 10:30 şi încă îl mai aşteptau. În timpul ăsta, el se distra, pur şi simplu, cîntînd ceva despre clarul de lună dintr-un loc de care n-auzise nimeni niciodată, un loc numit Vermont, apoi dispăru din nou. Or, şi această lungă aşteptare le dăduse peste cap orarele, iar întrebarea rămînea aceeaşi: cine este acest Arlechin?

Dar întrebarea nerostită (cea mai importantă dintre ele) era: cum de-am putut fi aduşi în această situaţie, în care un măscărici iresponsabil, un terchea-berchea şi-un parazit, poate să deregleze întreaga noastră viaţă economică şi culturală, şi încă irosind o încărcătură în valoare de o sută cincizeci de mii de dolari?

O asemenea cantitate de zaharicale împrăştiată de pomană! Curată nebunie! De unde bani să cumpere bomboane în valoare de-o sută cincizeci de mii de dolari? (Cunoşteau preţul exact pentru că aveau o echipă de analişti ai situaţiei financiare, pe care îi desărcinaseră imediat de alte treburi şi-i expediaseră de urgenţă la locul incidentului, cu ordinul de-a aduna grămadă şi a număra bomboanele plus cheltuielile de fabricaţie - activitate ce le perturbă orarele şi le

întîrzie toate sarcinile cu cel puţin o zi.) Bombonele cu jeleu! Bombonele... cu jeleu? Ia staţi... staţi puţin... staţi să... Păi nu se mai fabrică bombonele cu jeleu de mai bine de-un secol! Atunci... de unde a făcut rost de bombonele cu jeleu?

Iată încă o întrebare potrivită. Mai mult ca sigur că nu-şi va găsi niciodată un răspuns care să vă satisfacă pe deplin. Dar, la urma urmelor, cîte întrebări îşi găsesc vreodată un asemenea răspuns?

Cunoaşteţi acum mijlocul poveştii. Iată şi începutul. Cum a început totul.

O agendă. Zi de zi, aceeaşi rutină. Ora 9:00: citirea corespondenţei. Ora 9:45: şedinţă la Consiliul Comisiei de Planificare. Ora 10:30: convorbire cu J.L. despre aplicarea organigramelor. Ora 11:15: rugăciune să ne dea Dumnezeu ploaie. Ora 12:00: prînzul. Şi *aşa mai departe.*

— Sînt dezolat, domnişoară Grant, dar audienţa era fixată pentru ora 2:30, iar acum este aproape 5:00. Îmi pare rău că aţi întîrziat, însă acestea sînt instrucţiunile. Va trebui să aşteptaţi pînă la anul pentru a vă putea reînscrie la examenul de admitere în universitate. Şi *aşa mai departe.*

Personalul de 10,10 circulă cu oprire la Cresthaven, Galesville, Tonawanda, Selby şi Franhurst şi fără oprire la Indiana City, Lucasville şi Colton, cu excepţia duminicilor. Expresul de 10:35 circulă cu oprire la Galesville, Selby şi Indiana City, cu excepţia duminicilor şi a sărbătorilor legale, cînd circulă cu oprire la... Şi *aşa mai departe.*

— N-am putut să le aştept, Fred. La 3:00 trebuia să fiu la Pierre Cartain. A fost vorba să ne întîlnim la ceasul din staţie la ora 2:45, dar nu erai acolo. Aşa că am plecat mai departe. Mereu întîrzii, Fred. Dacă ai fi fost punctual la întîlnire, ne-am fi putut înţelege, dar în situaţia asta am încheiat singur contractul... Şi *aşa mai departe.*

„Stimate domnule şi stimată doamnă Atterley, dat fiind faptul că fiul dv., Gerold, întîrzie în mod sistematic, mă tem că vom fi nevoiţi să-l îndepărtăm temporar din şcoală, pînă la

instituirea unei metode mai flexibile, care să-i permită să ajungă punctual la ore. Deşi este un elev cu o comportare exemplară şi cu note foarte bune, felul în care desconsideră în permanenţă orarul şcolii noastre face imposibilă menţinerea sa într-un sistem în care ceilalţi copii par a fi capabili să facă ce li se cere la timp...” Şi *aşa mai departe.*

NU VEŢI PUTEA PARTICIPA LA VOT, DECÎT ÎN CAZUL ÎN CARE VEŢI FI PREZENT LA ORA 8:45 A.M.

— Nu mă interesează dacă manuscrisul dumitale e bun sau nu. Am nevoie de el joi!

PONTAJUL SE FACE LA ORA 2:00 P.M.

— Aţi venit prea tîrziu. Postul a fost ocupat. Regret.

SALARIUL DV. A FOST DIMINUAT DIN CAUZĂ CĂ AŢI CUMULAT 20 DE MINUTE DE TIMP PIERDUT.

— Dumnezeule! Cît e ceasul? Trebuie să mă grăbesc!

Şi *aşa mai departe.* Şi aşa mai departe. Şi aşa mai departe. Şi aşa mai departe mai departe mai departe mai departe... tic-tac tic-tac tic-tac... şi vine ziua în care nu mai lăsăm timpul să ne slujească, ci noi slujim timpul şi devenim sclavii orarului, adoratorii zilei-lumină, prizonierii unei vieţi făcute din restricţii, pentru că sistemul nu va funcţiona dacă noi nu vom respecta cu stricteţe orarul.

Pînă în momentul în care o întîrziere este considerată mai gravă decît o greşeală minoră, devenind apoi un delict, apoi un atentat, apoi o crimă, care se pedepseşte după cum urmează:

„DECRET ÎN VIGOARE CU ÎNCEPERE DIN DATA DE 15 IULIE 2389, ORA 0:00:00: Serviciul Stăpînului Timpului cere tuturor cetăţenilor să îşi prezinte, pentru verificare, cartela de timp şi cardiograma. În conformitate cu cele stipulate în Legea nr. 555-7-SGH-999, care reglementează abrogarea timpului *per capita,* toate cardiogramele vor fi rectificate în funcţie de cazul fiecărei persoane şi... ”

Planul lor era simplu: să scurteze numărul de ani de viaţă la care putea spera un om. Dacă întîrzia zece minute, urma să piardă zece minute din viaţă. O întîrziere de o oră era

sancţionată, în mod proporţional, cu o reducere mai mare. Dacă cineva îşi făcea obiceiul să întîrzie, avea toate şansele să se pomenească, într-o seară de duminică, cu un aviz din partea Stăpînului Timpului, prin care i se aducea la cunoştinţă că timpul său se scursese, că urma să fie „şters de pe listă” luni la ora prînzului şi că trebuia să se pregătească.

Şi astfel, prin acest simplu expedient (proces ştiinţific al cărui secret era păstrat cu străşnicie de serviciul Domnului Tictac) se menţinea Sistemul. Era tot ce se putea face. Ba, la drept vorbind, era chiar un act de patriotism. Orarele trebuiau respectate cu orice preţ. La urma urmelor, era război, nu?

Dar... nu fusese dintotdeauna?

— Ei nu, asta chiar că-i o măgărie! exclamă Arlechin cînd simpatica Alice îi arătă afişul. O măgărie de necrezut! Ce mama dracului, doar nu mai sîntem pe vremea desperadoşilor! Un afiş că se caută un criminal!

— Ascultă, vorbeşti pe un ton cam ciudat, observă Alice.

— Îmi pare rău, rosti smerit Arlechin.

— Nu-i nevoie să-ţi pară rău! Mereu spui „îmi pare rău”. Ai un complex de culpabilitate atît de umilitor, Everett, că mă cuprinde mîhnirea.

— Îmi pare rău, repetă el, apoi se strîmbă, arătîndu-şi gropiţele. Cuvintele îi scăpaseră fără voie. Trebuie să plec iarăşi. Am nişte treabă.

Alice trînti ceaşca de cafea pe masă.

— Of! pentru numele lui Dumnezeu! Everett, nu poţi rămîne acasă măcar o singură noapte? ! Trebuie să-ţi faci mereu de lucru pe-afară, în costumul ăsta groaznic de clovn, alergînd de colo-colo şi scoţînd oamenii din sărite?

— Îmi pa...

Tăcu brusc şi, cu un gest scurt, îşi trînti peste claia de păr castaniu-roşcat tichia de măscărici, făcînd să răsune un clinchet mărunt de clopoţei. Se ridică şi clăti la robinet ceaşca de cafea, înainte de a o aşeza pe uscător.

— Trebuie să plec!

Nu primi nici un răspuns. Se auzi, în schimb, soneria telescriptorului. Alice extrase foaia de hîrtie şi o citi, apoi o azvîrli pe masă, în faţa lui.

— Se referă la tine. Bineînţeles. Eşti ridicol!

Citi repede. Textul spunea că e căutat de Domnul Tictac. De-aia nu mai putea el! Va pleca şi se va întoarce tîrziu, ca de obicei. În pragul uşii, vrînd să-şi facă o ieşire cît mai demnă, se opri şi se răţoi:

— Ei bine, află că şi tu vorbeşti pe un ton cam ciudat.

Alice îşi rostogoli ochii, luînd martor cerul.

— Eşti ridicol!

Arlechin ieşi cu paşi maiestuoşi şi trase violent uşa după el, dar aceasta refuză să se trîntească, închizîndu-se încet, de una singură.

Aproape imediat răsună o bătaie uşoară. Alice se ridică şi, pufnind exasperată, deschise uşa. El, bineînţeles, proţăpit în prag!

— Mă-ntorc pe la zece jumătate, bine?

Pe chipul ei apăru o expresie lugubră.

— Pentru ce-mi spui asta? Pentru ce? *Ştii foarte bine* c-o să întîrzii! *Ştii! Întotdeauna* întîrzii. Atunci la ce bun îmi îndrugi baliverne?

Îi închise uşa în nas.

De partea cealaltă, Arlechin clătină din cap cu un aer îngîndurat. *Are dreptate. Întotdeauna are dreptate. O să întîrzii. Întotdeauna întîrzii. De ce i-oi fi îndrugînd baliverne?*

Ridică resemnat din umeri şi o luă din loc, ştiind că, încă o dată, avea să întîrzie.

Lansase racheta de semnalizare cu mesajul: „Mă voi prezenta la cea de-a 115-a întrunire anuală a Asociaţiei Medicale Internaţionale, la ora 8:00 P.M. fix. Îmi exprim speranţa că veţi fi cu toţii în măsură să participaţi”.

Cuvintele erau scrise cu litere de foc pe cer. Fireşte, autorităţile se instalară imediat la pîndă, încredinţate că nu le va înşela aşteptarea. Socoteau, pe bună dreptate, că va sosi

cu întîrziere. Dar el îşi făcu apariţia cu douăzeci de minute mai devreme, în momentul în care spionii îşi întindeau pînzele de păianjen ca să-l înhaţe şi să-l prindă în cursă. Suflînd într-un enorm corn de bivol, îi zăpăci în aşa hal, încît pînzele, pe care avuseseră grijă să le ude, se strînseră brusc, iar ei se pomeniră balotaţi şi ridicaţi - zbătîndu-se, urlînd - la cucurigu, deasupra amfiteatrului. Arlechin nu putu să-şi curme rîsul, cerîndu-şi mii de scuze. Medicii, veniţi pentru o întrunire solemnă, izbucniră la rîndul lor în hohote de rîs şi-i acceptară scuzele, cu plecăciuni şi gesticulaţii exagerate. Văzînd în Arlechin doar un fanfaron mucalit şi împopoţonat într-o costumaţie hazlie, toată lumea petrecu un moment de sinceră bună dispoziţie. Toată lumea, cu excepţia reprezentanţilor autorităţii, trimişi în misiune de serviciul Domnului Tictac, care rămăseseră suspendaţi în aer, într-o poziţie dintre cele mai caraghioase, ca un balot de mărfuri într-o plasă pe punctul de-a fi ridicată cu macaraua la bordul unui vapor.

(Într-un alt sector al aceluiaşi oraş în care Arlechin îşi desfăşura „activitatea”, şi de altminteri fără nici o legătură cu ce ne interesează pe noi aici, dacă nu doar pentru a ilustra mai bine puterea şi importanţa Domnului Tictac, un oarecare Marshall Delahanty afla că era „şters de pe listă” de către serviciul Domnului Tictac. Soţia sa primi înştiinţarea de la omul în costum gri, care i-o înmînă, cu tradiţionala expresie de „condoleanţe” întipărită pe faţa lui hidoasă. Femeia ştiu despre ce era vorba, chiar şi fără să fi deschis plicul. Era „scrisorica de amor” pe care, în zilele noastre, o recunoaşte oricine. Gemu în timp ce scotea hîrtia cu vîrfurile degetelor, ca şi cînd ar fi fost o lamelă impregnată cu microbi de botulism, şi se rugă ca mesajul să nu fie pentru ea. „Dă Doamne să fie pentru Marsh - imploră ea brutal, cu un acut simţ al realităţii - sau pentru unul din copii, dar nu pentru mine! Te rog, Doamne! Nu pentru mine!” Apoi citi numele. Era pentru Marsh. Simţi, în acelaşi timp, groază şi uşurare. El era următoarea ţintă sortită glonţului ucigaş.

— Marshall! începu ea să urle. Marshall! S-a sfîrşit! Marshall ! Oh, Doamne Dumnezeule! Ce-o să ne facem, Marshall, ce-o să ne facem! Marshall ! O, Doamne, Doamne! Marshall !...

Şi-n noaptea aceea, în căminul lor se auzi zgomot de hîrtii rupte în graba spaimei, într-o isterie distrugătoare, a cărei duhoare era scuipată pe coş. Nu se putea face nimic, absolut nimic, pentru a schimba cursul evenimentelor.

Cu toate acestea, Marshall Delahanty încercă să fugă. A doua zi, dis-de-dimineaţă, la ora fatalei scadenţe, se afla în mijlocul pădurii, la două sute de leghe de casă. Dar serviciul Domnului Tictac îi radie cardiograma şi Marshall Delahanty se dădu de-a berbeleacul în goana sa înnebunită, inima încetă să-i mai bată, sîngele îi îngheţă în vene şi nu-i mai ajunse la creier. Se terminase cu el - Marshall Delahanty era mort. Pe harta sectorului său, din biroul Stăpînului Timpului, se stinse o luminiţă şi apăru o notă specificînd imposibilitatea de reproducere. Numele Georgette Delahanty fu trecut pe lista de şomaj, unde urma să rămînă pînă la recăsătorire. Acum să închidem paranteza, dar să nu rîdem, pentru că iată ce i s-ar întîmpla şi lui Arlechin, dacă Domnul Tictac i-ar descoperi cumva numele adevărat. Aşa că nu-i nimic hazliu în treaba asta!)

Cartierul comercial al oraşului era înveselit de mulţimea multicoloră din fiecare joi: femei gătite în galben-canar, bărbaţi dichisiţi în costume pseudotiroleze din piele măslinie, croite exact după forma corpului, mai puţin pantalonii bufanţi.

Cînd Arlechin apăru pe şantierul noului Centru de Randament Economic, cu cornul de bivol în dreptul buzelor ce zîmbeau poznaş, toată lumea îl arătă cu degetul şi aţinti spre el priviri curioase. Cînd colo, el se-apucă să apostrofeze mulţimea:

— De ce le permiteţi să vă poruncească? De ce-i lăsaţi să vă spună că trebuie să vă grăbiţi şi să forfotiţi ca furnicile? Luaţi-o mai pe-ndelete! Lăsaţi-vă să trăiţi! Profitaţi de razele soarelui, bucuraţi-vă de adierea vîntului, lăsaţi viaţa să vă

poarte după propriul vostru ritm! Nu fiţi sclavii timpului! Fiindcă ăsta nu-i decît un fel infernal de-a muri, încetul cu-ncetul, la foc mic... Jos cu Domnul Tictac!

Cine-i nebunul ăsta? se întrebau cei mai mulţi din grămada de gură-cască. Cine-i nebunul ăsta?... Aoleu, aoleu... o să-ntîrzii, trebuie să mă grăbesc...

Echipa care lucra la construcţia Centrului de Randament Economic primi un apel urgent de la Serviciul Stăpînului Timpului. Apelul semnala prezenţa, pe vîrful clădirii, a criminalului alienat mintal, zis „Arlechin”, şi menţiona că ajutorul muncitorilor pentru capturarea acestuia era indispensabil. Oamenii refuzară, nevrînd să piardă nici un minut din timpul lor, dar Domnul Tictac reuşi să pună în mişcare aparatul guvernamental; sub presiunea ameninţărilor, muncitorii fură obligaţi să-şi lase lucrul şi să se ducă să pună mîna pe dobitocul ăla cu cornul de bivol. Vreo zece lucrători mai spătoşi se suiră în platformele mobile, le puseră în funcţiune şi urcară în vîrful clădirii, unde se afla Arlechin.

După degringoladă (în cursul căreia, graţie vigilenţei lui Arlechin faţă de ocrotirea securităţii individuale, nimeni nu fu rănit grav) muncitorii rămaşi se regrupară în vederea unui nou asalt. Prea tîrziu însă. Arlechin nu mai era acolo. Izbutise totuşi să atragă o mare mulţime, iar comerţul fu întrerupt cîteva ore - doar atît! Necesităţile de cumpărare trecură pe planul doi. Pentru a remedia situaţia, se luară măsuri vizînd accelerarea ritmului afacerilor pe durata restului zilei, dar tentativa se împotmoli, nereuşind altceva decît să ducă la vînzarea a prea multe din astea şi nu destule din celelalte, ceea ce însemna că proporţiile erau inversate, ceea ce, mai departe, impunea expedierea urgentă a nenumărate lăzi de poşircă în prăvălii care, de obicei, nu vindeau decît o ladă la fiecare trei-patru ore. Itinerariile transporturilor maritime şi ale curselor de transbordare trebuiră să fie modificate şi, în cele din urmă, pînă şi traficul contrabandiştilor avu de suferit.

— Să nu vă întoarceţi fără el! spuse Domnul Tictac cu voce extrem de calmă, foarte convingătoare, periculos de ameninţătoare.

Folosiră cîini. Folosiră anchetatori. Folosiră corozivi de radiat cardiograme. Folosiră capcane. Folosiră mită. Folosiră droguri. Folosiră intimidarea. Folosiră bătaia. Folosiră tortura. Folosiră turnători. Folosiră poliţia. Folosiră „Investigaţii şi Arestări”. Folosiră promisiuni de avansare. Folosiră amprente digitale. Folosiră sistemul Bertillon. Folosiră viclenia. Folosiră înşelătoria. Folosiră perfidia. Îl folosiră pe Raoul Mitgong, dar nu-i ajută cine ştie ce. Folosiră fizica aplicată. Folosiră tehnicile criminalisticii.

Şi - fir-ar să fie! - îl prinseră!

În definitiv, numele lui era Everett C. Marm şi n-avea nimic special, doar faptul că era cu totul lipsit de simţul timpului.

— Căieşte-te, Arlechin! spuse Domnul Tictac.

— Hai sictir! replică zîmbitor Arlechin.

— Ai cumulat o întîrziere de şaizeci şi trei de ani, cinci luni, trei săptămîni, două zile, douăsprezece ore, patruzeci şi unu de minute, cincizeci şi nouă de secunde şi, ia să vedem... mmm... trei şase unu unu unu microsecunde. Ai uzat şi-ai abuzat de toate, cît ai putut şi chiar mai mult. Am să-ţi dau ceea ce meriţi.

— Sperie pe alţii! Prefer să mor, decît să trăiesc într-o lume stupidă, cu o gogoriţă ca tine.

— Îmi îndeplinesc munca.

— La altceva nici nu te duce capul. Eşti un tiran. N-ai nici un drept să hărţuieşti oamenii şi să le iei viaţa, dacă întîrzie.

— Nu ştii să te adaptezi. Nu eşti capabil să intri şi să te încadrezi în societate.

— Dă-mi drumul şi-o să-ţi încadrez un pumn în gură!

— Eşti un nonconformist.

— După cîte ştiu, pînă acum asta nu era o crimă.

— Astăzi este! Priveşte lumea din jurul tău şi încearcă să trăieşti în ea.

— O urăsc. E o lume urîtă.

— Nu toţi gîndesc ca tine. Cei mai mulţi se supun cu plăcere.

— Eu, nu! Şi nici destule cunoştinţe de-ale mele.

— Nu-i adevărat! Cum îţi închipui c-am pus mîna pe tine?

— Nu mă interesează.

— O fată simpatică, pe nume Alice, ne-a informat despre tine.

— Minţi.

— E adevărul adevărat. Se teme de tine. Vrea să se reconvertească, să se adapteze. Pe tine însă, am să te şterg de pe listă.

— Eşti tîmpit!

— Căieşte-te, Arlechin! spuse domnul Tictac.

— Hai sictir!

Îl trimiseră atunci la Coventry. Şi-acolo se ocupară de el. I se făcu exact ce i se făcuse lui Winston Smith, în *„1984”.* O pedeapsă de care nimeni nu auzise, dar ale cărei tehnici, într-adevăr străvechi, păreau să se transmită pe calea memoriei umane. Cum era firesc, i-o aplicară şi lui Everett C. Marm. Şi, într-o zi, după o bucată bună de vreme, Arlechin apăru pe ecranele reţelei de comunicaţii, cu aerul lui poznaş, cu gropiţe-n obraji, cu ochii vioi, deloc îndobitocit de pe urma spălării de creier, şi declară că se înşelase, că era un lucru bun, un lucru foarte bun, într-adevăr, să faci parte din societate, să fii întotdeauna punctual, hip! hip ! ura! înainte ! trăiască! Toată lumea îl privi pe ecranele publice care acopereau o parte din oraş şi fiecare îşi spuse: „Ei, acum te-ai lămurit, în fond n-a fost decît un idiot şi, de vreme ce aşa funcţionează sistemul, n-ai ce face, decît să-l accepţi ca atare, fiindcă nu rezolvi nimic dacă te iei la harţă cu Primăria sau, în cazul de faţă, cu Domnul Tictac.” Everett C. Marm nu mai exista, ceea ce era o certă pierdere, în lumina celor spuse de Thoreau în deschidere, dar, pe de altă parte, nu poţi face omletă fără să spargi ouăle. În fiecare revoluţie, cei care mor

n-ar trebui să moară şi, totuşi, trebuie, pentru că aşa e legea destinului; şi dacă moartea lor a servit la provocarea unei schimbări, oricît de mici, atunci nu a fost în zadar. Sau, pentru a trage concluzia cu luciditate:

— Mhm! Scuzaţi-mă, domnule, ăăă... nu ştiu cum... ăăă... cum să vă spun... ăăă... dar aveţi o întîrziere de trei minute. Orarul a fost puţin... ăăă... ca să zic aşa, ciupit. Cu cîteva minute.

Un zîmbet plouat.

— Prostii! mormăi Domnul Tictac în spatele măştii sale. Verifică-ţi ceasul!

Apoi reintră în universul lui fără suflet şi continuă, fredonînd *mrme, mrme, mrme, mrme*.